

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی

دوره نهم - سال اول

تاریخ چاپ ۱۳۹۱/۴/۷

۱۰۵

شماره چاپ

۹۹

شماره ثبت

اعاده شده از شورای نگهبان

لایحه آیین دادرسی کیفری

کمیسیون: قضائی و حقوقی

معاونت قوانین

شماره ۹۱۳۰۴۹۹۰
تاریخ ۱۳۹۱/۳/۲۵
پست
تلفنی

جمهوری اسلامی ایران
برسالتی

شماره پرونده ۱۴۲۷۶
تاریخ ۱۳۹۱/۳/۲۷

شورای نگهبان
قائم مقام دبیر

اداره دادرسی
کمیسیون دادرسی

رئیس محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۲۷۰/۱۰۹۸۹ مورخ ۱۳۹۱/۰۳/۰۶ و پیرو نامه شماره ۹۱/۳۰/۱۶۸۸۷ مورخ ۱۳۹۱/۰۳/۱۰

لایحه آیین دادرسی کیفری

که با اصلاحاتی در جلسه مورخ چهارم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و نود و یک به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۹۱/۰۳/۲۴ شورای نگهبان و با توجه به اصلاحات به عمل آمده نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

- ۱- در ماده ۸، با توجه به اصلاحی که در صدر ماده به عمل آمده، تغییر بند (الف) اشکال دارد و باید به همان نحو سابق ابقاء گردد. همچنین تبصره الحاقی اشکال دارد و باید حذف شود.
- ۲- بند الف ماده ۹، با توجه به اصلاحی که در صدر ماده ۸ به عمل آمده و مطابق آنچه که در بند یک این ایراد ذکر شد باید به همان صورت سابق، ابقاء گردد.
- ۳- در تبصره ۲ ماده ۱۳، ایراد این شورا به اطلاق آن بوده است و با توجه به حصر مستفاد از ماده، حذف کامل تبصره خلاف موازین شرع است.
- ۴- در ماده ۹۶، عبارت «موجود باشد» باید به عبارت «موجود نباشد» اصلاح شود و الا ایراد سابق به قوت خود باقی است.
- ۵- در ماده ۱۰۰، قسمت اخیر ایراد سابق این شورا، همچنان به قوت خود باقی است.
- ۶- علی رغم اصلاح به عمل آمده در ماده ۱۳۳، اشکال سابق این شورا کماکان به قوت خود باقی است و فقط می‌توان در صورت ضرورت، از ورود و خروج جلوگیری نمود.
- ۷- در ماده ۱۴۹، قسمت اخیر ایراد قبلی این شورا کماکان به قوت خود باقی است و باید اصلاح شود.
- ۸- در ماده ۱۹۰، ایراد سابق این شورا در خصوص امور مربوط به منافی عفت اصلاح نگردیده است و باید نسبت به رفع این ایراد اقدام شود.
- ۹- در ماده ۱۹۳، حذف «سابقه کیفری» به نحو اطلاق، خلاف موازین شرع است و مساده باید با توجه به اشکال معموله اصلاح گردد.

تاریخ تصویب
۱۳۹۱/۳/۲۷
شورای نگهبان

شماره ۹۱,۳۰,۴۶۹۹

تاریخ ۱۳۹۱/۲/۲۵

پست

مجلسین

جمهوری اسلامی ایران

برسالتان

شورای نگهبان
قائم مقام دبیر

۱۰- در ماده ۳۵۸، اشکال معموله به این ماده با توجه به بقاء اشکال ماده ۱۹۳ کماکان به قوت خود باقی است.

۱۱- در ماده ۳۸۰، اصلاح به عمل آمده رافع ایراد سابق این شورا نیست؛ این ماده باید با توجه به اشکال معموله اصلاح شود.

۱۲- در ماده ۳۹۶، چون اصلاح به عمل آمده در ماده ۱۹۳، رافع اشکال این شورا نبوده، بنابراین ایراد سابق کماکان به قوت خود باقی است.

۱۳- اصلاح به عمل آمده در ماده ۴۸۲، رافع ایراد این شورا نیست زیرا چنانچه شعبه جدید معادل همان حکمی را که شعبه قبلی داده است، صادر نماید اشکال شرعی دارد.

لازم به ذکر است همان طور که در نامه ۹۰/۳۰/۴۶۱۴۱ مورخ ۱۳۹۰/۱۲/۲۳ آمده اشکالات عدیده و ابهامات دیگری بر مصوبه اصلی وارد است که متاقباً اعلام خواهد شد

محمدرضا علیزاده

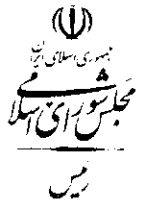
قائم مقام دبیر شورای نگهبان

شماره ۲۷۰/۱۰۹۸۹

تاریخ ۱۳۹۱/۰۳/۰۶

موضوع

شماره

حضرت آیت الله احمد جنتی

دبیر محترم شورای نگهبان

عطف به نامه شماره ۹۰۳۰/۱۶۶۱۱ مورخ ۱۳۹۰/۱۲/۲۳ و پیرو نامه شماره ۲۷۰/۷۳۳۳ مورخ ۱۳۹۰/۱۲/۳ در اجراء اصل ماده ۵ و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران لایحه آیین دادرسی کیفری مصوب کمیسیون قضائی و حقوقی مجلس شورای اسلامی مطابق اصل هشتاد و پنجم (۸۵) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران که به منظور رفع ایرادات آن شورا در مورد اعاده شده در جلسه مورخ ۱۳۹۱/۲/۴ کمیسیون مذکور به تصویب رسیده است، به پیوست ارسال می گردد

دبیر
علی لاریجانی

لایحه آیین دادرسی کیفری

بخش اول - کلیات

فصل اول - تعریف آیین دادرسی کیفری و اصول حاکم بر آن

ماده ۱ - ...

فصل دوم - دعای عمومی و دعای خصوصی

ماده ۸ - محکومیت به کیفر فقط ناشی از ارتکاب جرم است و جرم می‌تواند دو

حیثیت داشته باشد:

الف - در صدر ماده (۸) عبارت «که دارای جنبه الهی است» بعد از عبارت «و جرم» اضافه گردید.

ب - حیثیت عمومی از جهت تجاوز به حدود و مقررات الهی یا تعدی به

حقوق جامعه و اخلاق در نظم عمومی

ج - در بند (الف) ماده (۸) عبارت «به حدود و مقررات الهی» حذف گردید.

د - حیثیت خصوصی از جهت تعدی به حقوق شخص یا اشخاص معین

ه - تبصره ذیل به ماده (۸) الحاق گردید:
 تبصره - منظور از جرم همان است که در ماده (۲) قانون مجازات اسلامی مقرر است

ماده ۹ - ارتکاب جرم می‌تواند موجب طرح دو دعوی شود:

الف - دعوی عمومی برای حفظ حدود و مقررات الهی یا حقوق جامعه و نظم عمومی

ب - در بند (الف) ماده (۹) عبارت «حدود و مقررات الهی» حذف گردید.

ج - ...

ماده ۱۳ - تعقیب امر کیفری که طبق قانون شروع شده است و همچنین اجزای

مجازات موقوف نمی‌شود، مگر در موارد زیر:

الف - ...

تبصره ۲- هرگاه مرتکب جرم پیش از صدور حکم قطعی متلاسه جنون شود، تا زمان افاده، تعقیب متوقف می‌شود.

- تبصره (۲) ماده (۱۳) حذف گردید.

ماده ۱۶- شاکلی می‌تواند جبران تمام ضرر و زیانهای مادی و معنوی و منافع ممکن الحصول ناشی از جرم را مطالبه کند.
تبصره ۱- ...

تبصره ۲- هزینه‌های متعارف درمان که مازاد بر میزان دیه باشند، مطابق نظر کارشناس یا بر اساس سایر ادله، قابل مطالبه است.

- تبصره (۲) ماده (۱۶) به شرح ذیل اصلاح گردید:

تبصره ۲- منافع ممکن الحصول تنها به زمانی اختصاص دارد که صدق اطلاق نماید همچنین مفرات مربوط به منافع ممکن الحصول و نیز پرداخت خسارت معنوی شامل تعزیرات منصوص شرعی و مواردی که دبه پرداخت می‌گردد، نمی‌شود.
ماده ۱۵- ...

ماده ۲۹- ضابطان دادگستری عبارتند از
الف -

ب - ضابطان خاص شامل مقامات و مأمورانی که به موجب قوانین خاص در حدود وظایف محول شده ضابط دادگستری محسوب می‌شوند، از قبیل رؤسا، معاونان و مأموران زندان نسبت به امور مربوط به زندانیان، مأموران وزارت اطلاعات و مأموران نیروی مقاومت بسیج سپاه پاسداران انقلاب اسلامی. همچنین سایر نیروهای مسلح در مواردی که به موجب قانون یا مصوبه شورای عالی امنیت ملی، تمام یا برخی از وظایف ضابطان به آنان محول شود. ضابط محسوب می‌شوند

... در بند (ب) ماده (۲۹) عبارت: «یا مصوبه شورای عالی امنیت ملی»، حذف گردید

تبصره - کارکنان و طبقه، ضابط دادگستری محسوب نمی‌شوند، اما تحت نظارت ضابطان مربوط در بن مورد انجام وظیفه می‌کند و مسئولیت اقدامات انجام شده در این رابطه با ضابطان است

- در انتهای تبصره ماده (۲۹) عبارت: «این مسئولیت نافی مسئولیت قانونی کارکنان و طبقه نیست.» اضافه گردید.

ماده ۳۰- اجراء عنوان ضابطه دادگستری، موطا سه فراگستری مهارتهای لازم با گذراندن دوره های آموزشی زیر نظر مرجع قضائی مربوطه و تحصیل کارت ویژه ضابطان دادگستری است. تحقيقات و اذاعات صورت گرفته از سوی اشخاص فاقد این کارت، ممنوع و از نظر قانونی بدون اعتبار است.

در صدر ماده (۳۰) عبارت «علاوه بر وثاقت و مورد اعتماد بودن» بعد از عبارت «ضابط دادگستری» اضافه گردید.

تبصره ۱-

تبصره ۲- این نامه اجرائی این ماده طرف سه ماه از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون توسط وزیر دادگستری و با همکاری وزراء اطلاعات، دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و کشور از طریق نیروی انتظامی تهیه می شود و پس از تأیید رئیس قوه قضائیه به تصویب هیأت وزیران می رسد.

در انتهای تبصره (۲) ماده (۳۰) عبارت «به تصویب رئیس قوه قضائیه می رسد» جایگزین عبارت «پس از تأیید رئیس قوه قضائیه» به تصویب هیأت وزیران می رسد» گردید.

ماده ۳۱- به منظور حسن اجرای وظایف ضابطان در مورد اطفال و نوجوانان، بدین ویژه اطفال و نوجوانان در نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران تشکیل می شود. وظایف و حدود اختیارات آن به موجب لایحه ای است که وزارت کشور با همکاری وزارت دادگستری حداکثر ظرف شش ماه از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون تهیه می کند و پس از تصویب آن از سوی هیأت وزیران به مجلس شورای اسلامی تقدیم می شود.

در انتهای ماده (۳۱) عبارت «وزارت کشور با همکاری وزارت دادگستری حداکثر ظرف شش ماه از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون تهیه می کند و پس از تصویب آن از سوی هیأت وزیران به مجلس شورای اسلامی تقدیم می شود» حذف و عبارت «توسط رئیس قوه قضائیه تهیه می شود» جایگزین گردید.

ماده ۳۲- ...

ماده ۴۱ - ضابطان دادگستری احکام اخذ تأمین، متهم، اعدا شده و معاضات قضائی بر نمی‌توانند اخذ تأمین را به آنان محول کنند.

- به انتهای ماده (۴۱) عبارت «در هر صورت هرگاه اخذ تأمین از متهم ضرورت داشته باشد، تنها توسط مقام قضائی طبق مقررات این قانون اقدام می‌شود.» اضافه گردید.

ماده ۴۲ - ...

ماده ۴۴ - ضابطان دادگستری به محض اطلاع از وقوع جرم، در حدیثم غیرمشهود مراتب را برای کسب تکلیف و اخذ دستورهای لازم به دادستان اعلام می‌کنند و دادستان نیز پس از بررسی لازم، دستور ادامه تحقیقات را صادر و با تصمیم قضائی مناسب اتخاذ می‌کند. ضابطان دادگستری در برهه حیرانم مشهود، تمام اقدامات لازم را به منظور حفظ آلات، ادوات، اثار، علائم و ادله وقوع جرم و جلوگیری از فرار یا محرف شدن متهم و یا ثباتی، به عمل می‌آورند. تحقیقات لازم را انجام می‌دهند و بلافاصله نتایج و مدارک به دست آمده را به اطلاع دادستان می‌رسانند. همچنین چنانچه شاهد یا مظنن در صحنه وقوع جرم حضور داشته باشد، اسم، نشانی، شماره تلفن و سایر مشخصات ایشان را اخذ و در پرونده درج می‌کنند.

- در انتهای ماده (۴۴) عبارت «ضابطان دادگستری در اجرای این ماده و ذیل ماده (۴۶) این قانون فقط در صورتی می‌توانند متهم را بازداشت نمایند که قرائن و امارات قوی بر ارتکاب جرم مشهود توسط وی وجود داشته باشد.» اضافه گردید.

ماده ۴۵ -

ماده ۵۰ - شخص تحت نظر می‌تواند به وسیله تلفن یا هر وسیله ممکن، اقرباد خود را با اعضایان خود را از تحت نظر بودن آگاه کند و ضابطان نیز مکلفند مساعدت لازم را در این خصوص به عمل آورند، مگر آن که تأثیر ضرورت تحقیقات تشخیص دهند که شخص تحت نظر نباید از چنین جعب استفاده کند. در این صورت باید مراتب را بری اخذ دستور مقتضی به اطلاع مقام قضائی برسانند.

- در سطر سوم ماده (۵۰) کلمه «تحقیقات» حذف گردید

ماده ۵۱ -

ماده ۶۷-...

ماده ۷۱- در مواردی که تعقیب کیفری منوط به شکایت شاکی است، اگر بره‌دیده طفل یا محذور باشد و ولی فهری با سرپرست قانونی او با وجود مصلحت مولی علیه اقدام به شکایت نکند، دادستان موضوع را تعقیب می‌کند. همچنین در مورد بره‌دیدگانی که به علنی از قبیل معلولیت جسمی یا ذهنی یا کهرولت سن، ناتوان از اقامه دعوی هستند، دادستان موضوع را با جلب موافقت آنان تعقیب می‌کند. در این صورت، موقوف شدن تعقیب با اجرای حکم نیز منوط به موافقت دادستان است.

- در سطر آخر ماده (۷۱) قبل از عبارت «موقوف شدن» عبارت «در خصوص افراد محجوره» اضافه گردید.

ماده ۷۲-...

ماده ۹۶- انتشار تصویر و سایر مشخصات مربوط به هویت متهم در کلیه مراحل تحقیقات مقدماتی توسط رسانه‌ها و مراجع انتظامی و قضائی ممنوع است مگر در مورد اشخاص زیر که تنها به درخواست بازپرس و موافقت دادستان شهرستان، انتشار تصویر و یا سایر مشخصات مربوط به هویت آنان مجاز است:

الف- متهمان به ارتکاب جرائم عمدی موضوع بندهای (الف)، (ب) و (د)؛
ماده (۳۰۲) این قانون و جرائم عمدی دارای مجازات تعزیری درجه چهار و بالاتر؛ که متوازی بوده و دلایل کافی برای توجیه اتهام به آنان وجود داشته باشند و سه منظور شناسایی آنان و یا تکمیل ادله، تصویر اصلی و یا تصویر سه دست آمده از طریق چهره‌نگاری آنان منتشر می‌شود.

- در سطر سوم بند (الف) ماده (۹۶) بعد از عبارت «وجود داشته باشد» عبارت «و طریق دیگری برای دستیابی به آنان موجود باشد» اضافه گردید.

ب-...

ماده ۱۰۰- شاکی می‌تواند در هنگام تحقیقات، شهود خود را معرفی و ادعایش را اظهار کند و در تحقیقات حضور یابد. صورتمجلسی تحقیقات مقدماتی با سایر اوراق

برونده را که با ضرورت کشف حقیقت مناقات مدارا، مطالعه کند و آنه ها سه جلد در آنها تصویر یا رونوشت بگیرد

شماره ۱

شماره ۲- از آن استاد و مدبری طبقه بندی شده به شاکلی ممنوع است

- در تبصره (۲) ماده (۱۰۰) بعد از عبارت «طبقه بندی شده» عبارت «و استاد حاروی مطالب مربوط به تحقیقات جرایم منافی عفت و جرایم علیه امنیت داخلی و خارجی» اضافه گردید.

ماده ۱۰۱-

ماده ۱۱۴- جلوگیری از تمام یا بخشی از فعالیت شرکتهای تجاری و کارخانه ها و کارگاههای تولیدی ممنوع است، مگر در مواردی که حسب فرآیند معقول و ادنه شده، ادامه این فعالیت متضمن ارتکاب اعمال مجرمانه ای باشد که منجر به سلامت، محفل امنیت جامعه و یا نظم عمومی باشد که در این صورت، بازرس مکلف است با اطلاع دادستان، حسب مورد از این بخش از فعالیت متذکور جلوگیری و ادنه یادشده را در نصیبه خود ثبت کند. این تصمیم ظرف پنج روز پس از اطلاع ذیل اعتراض در دادگاه کیفری است

- در دستور اول ماده (۱۱۴) عبارت «جلوگیری از تمام یا بخشی از فعالیت شرکتهای تجاری و کارخانه ها و کارگاههای تولیدی ممنوع است» حذف و عبارت «جلوگیری از فعالیت تمام یا بخشی از امورخدماتی یا تولیدی از قبیل اموردجاری، کشاورزی، فعالیت کارگاهها، کارخانه ها و شرکتهای تجاری و تعارنی ها و مانند آن» جایگزین آن گردید.

ماده ۱۱۵-

ماده ۱۲۷- هنگام تحقیق محفی و معاینه محل، شهرد و مطئعان نیز دعوت می شوند در موارد ضروری، بازرس می تواند دیگر اشخاصی را که حضور آنان لازم است به محل

دعوت کند. حبابه اثبات حق به اظهارات اشخاص موضوع این ماده منحصر نباشد و آنان بدون عذر موجه حاضر نباشند. بازرسی دستور حسب اذن را صادر می‌شد.

- در انتهای ماده (۱۲۷) عبارت «مشروط به این که به تشخیص بازرسی حضور آنان ضرورت داشته باشد» اضافه گردید.

ماده ۱۲۸

ماده ۱۳۰ - صحنه حرم مانند توسط گروه بررسی صحنه حرم که حسب مورد، متشکل از پزشک قانونی، کارشناسان بررسی صحنه عدم و تشخیص هویت، کارآگاهان نیروی نظامی و عدلاروه سایر کارشناسان است، تحت نظارت بازرسی و در صورت ضرورت به سرپرستی وی بررسی شود.

تبصره - حدود اختیارات، شرح وظایف و حکمکنگی بررسی صحنه حرم توسط این گروه به موجب آیین‌نامه‌ای است که ظرف شش ماه از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون توسط وزیر دادگستری و وزیر کشور با همکاری نیروی نظامی و سازمان پزشکی قانونی کشور تهیه می‌شود و پس از تأیید رئیس قوه قضائیه به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

- در سطر دوم تبصره ماده (۱۳۰) کلمه «این‌نامه‌ای» به عبارت «این‌نامه اجرائی» اصلاح گردید.

- در انتهای تبصره ماده (۱۳۰) عبارت «پس از تأیید رئیس قوه قضائیه به تصویب هیأت وزیران می‌رسد» به عبارت «به تصویب رئیس قوه قضائیه می‌رسد» اصلاح گردید.

ماده ۱۳۱

ماده ۱۳۲ هرگاه هویت متوفی معلوم نباشد به دستور بازرسی، علائق و مشخصات جسد به منظور دقیر در صورت مجلس قلم می‌گردد و اثر انگشتان دست متوفی در پرونده ثبت و برای تشخیص هویت وی به هر نحو که مفیدی نماید، اقدام می‌شود.

بسته

تصوه در صورت ضرورت، باریس می‌تواند دستور انشاء تصویر موقوف را در پایگاههای اطلاع‌رسانی بیرونی نظامی یا پزشکی قانونی و یا به هر نحو مناسب دیگر صادر کند.

- یک تبصره به ماده (۱۳۲) به عنوان تبصره (۲) به شرح ذیل الحاق و تبصره فوق به عنوان تبصره (۱) منظور گردید

تبصره ۲- اجرائی مقررات این ماده و ماده (۱۳۱) منوط به رعایت موازین زیر می‌باشد
 ماده ۱۳۳- ضابطان دادگستری مکلفند در جرائم منجر به سلب حیات، صحنه جرم و محل کشف جسد را تا وسایل مناسب محصور کنند و تا حضور باریس یا صدور دستور لازم برای معاینه محل، از ورود افراد و در صورت ضرورت از خروج آنان از آن محل جلوگیری کنند.

- ماده (۱۳۳) به شرح ذیل اصلاح گردید:
 ماده ۱۳۳- ضابطان دادگستری مکلفند در جرائم منجر به سلب حیات، صحنه جرم و محل کشف جسد را تا وسایل مناسب محصور کنند و در غیر موارد ضروری تا حضور باریس تا صدور دستور لازم برای معاینه محل، از ورود و خروج افراد به آن محل جلوگیری کنند.

ماده ۱۳۴-

ماده ۱۴۵- در صورتی که متصرف مزین و مکان و یا انشاء مورد باریسی، از دست کردن محلها و انشاء بسته خودداری کند، باریس می‌تواند دستور بازگشایی آنها را بدهد، اما تا حد امکان باید از اقداماتی که موجب ورود خسارت می‌گردد، خودداری شود.

تبصره- در صورتی که در اجرائی این ماده، خسارت مادی وارد شود و به موجب تصمیم قضی، فرزند مع یا موقوفی تعقیب و یا حکم برائت صادر شود، دولت مسئول خسارت است، مگر آن که تعقیب باریس یا سایر مأموران مجبور نشود که در این دستور، دولت جبران خسارت می‌کند و به باریس و یا مأموران معصوم مراجعه می‌نماید.

سنت

در سطر دوم تبصره ماده (۱۴۵) بهمد از عبارات: «برائت صادر نشده» عبارت: «همچنین مواردی که امتناع کننده شخص مجرم نباشد حتی اگر موضوع به صدور فرار مجرمیت یا محکومیت منتهی منجر شده» اضافه گردید.

ماده ۱۴۶

ماده ۱۴۶ - آلات، ادوات حرام، از قبیل اسلحه، اسلحه و ما را که ساختگی، سکه نفیسی و تمامی اشیا که جیب نازومی به دست می آید و ممکن است موجب کشف جرم یا افراز منتهی به جرم گردد توقیف می شود و هر یک از امور محصوره، توقیف و شماره گذاری می گردد. آنگاه در افاق تا مکان مناسب نگهداری و رسیدگی مستعمل پس از آن مشخصات آن اشیا به صاحب یا متصرف آنها داده می شود. مثال توقیف شده با توجه به وضعیت آن در محل مناسبی که از طرف دادگستری برای این منظور تعیین می شود، نگهداری می گردد.

در ماده (۱۴۷) عبارت: «ممکن است موجب کشف جرم یا افراز منتهی به جرم» گردیده حذف و عبارت: «مرتبط با کشف جرم یا افراز منتهی به جرم» جایگزین گردید.

تبصره - شیوه نگهداری اموال و پرداخت هزینه های مربوط که از محل اختصارات موه قضائیه است، به موجب آیین نامه ای است که طرف سنده نامه از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون توسط وزیر دادگستری تهیه می شود و پس از تأیید رئیس قوه قضائیه به تصویب هیأت وزیران می رسد.

در تبصره ماده (۱۴۷) عبارت: «به تصویب» جایگزین عبارت: «و پس از تأیید» شد و عبارت: «تصویب هیأت وزیران» حذف گردید.

ماده ۱۴۸

ماده ۱۴۸ - مالی که نگهداری آن مستلزم هزینه نامتناهی است و بنا موجب حرابی یا کسر فاحش قیمت آن شود و جمعط مالز هم سران داده می لازم باشد و همچنین اموال ضایع شدنی و سریع الفساد، حسب مورد، به تعاضای بازپرس و موافقت

ددستان و یا دستور دادگاه به قیمت روز فروخته می‌شود. وجه حاصل تا تعیین تکلیف
 بهائی در صندوق دادگستری به عنوان امانت نگهداری می‌شود.

- در سطر سوم ماده (۱۴۹) بعد از عبارت «سریم الفساد» عبارت «در صورت عدم
 دسترسی به مالک» اضافه گردید.

تیسره -

ماده ۱۷۵- استفاده از سامانه‌های (سیستم‌های) رایانه‌ای و محاسباتی، از قبیل
 پیام‌نگار (ایمیل)، ارتباط تصویری از راه دور، شمار و تلفن، «سرای طرح شکایت بنا
 دعوی، ارجاع پرونده، احضار منعم، ابلاغ اوراق قضائی و همچنین نیابت قضائی سا
 رعایت مقررات فصل دوم از بخش هشتم این قانون راجع به دادرسی الکترونیکی
 ملامت است.

تیسره- شرایط و چگونگی استفاده از سامانه‌های رایانه‌ای و محاسباتی موضوع
 این ماده بر اساس آیین‌نامه‌ای است که طرف ششم ماه از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این
 قانون توسط وزیر دادگستری تهیه می‌شود و پس از تأیید رئیس قوه قضائیه به تصویب
 هیأت وزیران می‌رسد.

- در تیسره ماده (۱۷۵) عبارت «به تصویب» جایگزین عبارت «پس از تأیید» و
 عبارت «به تصویب هیأت وزیران» حذف گردید.

ماده ۱۷۶- قوه قضائیه می‌تواند ابلاغ اوراق قضائی را به بخش خصوصی واگذار
 کند. چگونگی اجرای این ماده به موجب آیین‌نامه‌ای است که طرف ششم ماه از تاریخ
 لازم‌الاجراء شدن این قانون توسط وزراء دادگستری و ارتباطات و فناوری اطلاعات تهیه
 می‌شود و پس از تأیید رئیس قوه قضائیه به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

- در ماده (۱۷۶) عبارت «پس از تأیید رئیس قوه قضائیه به تصویب هیأت وزیران»
 حذف و عبارت «به تصویب رئیس قوه قضائیه» جایگزین آن گردید.

ماده ۱۷۷-

ماده ۱۷۸- منتهم مکلف است در موعد مقرر حاضر شود و اگر نتواند باید، عذر موجه خود را اعلام کند. جهات زیر عذر موجه محسوب می‌شود:

الف- ترسیدن یا دیر رسیدن احضار به گونه‌ای که مانع از حضور شود

ب- بیماری منتهم و بیماری سخت و لدین، همسر یا اولاد وی که مانع از حضور شود

ب- همسر یا یکی از اقربا تا درجه سوم و ضعه دوم فوت شود

ت- ابتلا به حوادث مهم و قتل بیمارهای واگیردار و بروز حوادث فوری مانند سیل و زلزله که موجب عدم امکان تردد گردد

ث- منتهم در توقیف یا حبس باشد

بند زیر به عنوان بند (ج) به ماده (۱۷۸) الحاق گردید:

ج- سایر مواردی که عرفاً به تشخیص نایب رئیس عذر موجه محسوب می‌شود

تبصره - ...

ماده ۱۹۰- منتهم می‌تواند در مرحله تحقیقات مقدماتی، یک نفر وکیل دادگستری همراه خود داشته باشد. این حق باید پیش از شروع تحقیق توسط نایب رئیس به منتهم ابلاغ و تفهیم شود. چنانچه منتهم احضار شود ایستحقاق در برگیرنده احضار به قید و نه او صلاح می‌شود. وکیل منتهم می‌تواند با کسب اطلاع از اتهام و دلایل آن، مطالبی را که برای کشف حقیقت و دفاع از منتهم یا اجترای قانون لازم بداند، اظهار کند. اظهارات وکیل در صورت مجلس نوشته می‌شود

تبصره ۱- سبب حق همراه داشتن وکیل یا عدم تفهیم این حق به منتهم موجب بی اعتباری تحقیقات می‌شود

تبصره ۲- در جرائمی که مجازات آن سلب حیات یا حبس ابد است، چنانچه منتهم اقدام به معرفی وکیل در مرحله تحقیقات مقدماتی ننماید، نایب رئیس برای وی وکیل تسخیری انتخاب می‌کند.

- متن ذیل به عنوان تبصره (۳) به ماده (۱۹۰) الحاق گردید:

تبصره ۳- مفاد ماده (۱۹۱) در مورد این ماده نیز مجری است

ماده ۱۹۱-.

ماده ۱۹۳- بازپرس ائمه‌آراء اوراق هویت متهم را ملاحظه می‌نماید و سپس مشخصات متهم، شامل نام، نام خانوادگی، نام پدر، شهرت، سن، شغل، میزان تحصیلات، وضعیت تأهل، تعداد فرزندان، تابعیت، سابقه کیفری و همچنین نشانی محل سکونت و محل کار او، اعم از شهر، بخش، دهستان، روستا، حیابان، کوچه، شماره و کدپستی منزل، شماره ملی، پیام‌نگار (ایمیل) و شماره تلفن ثابت و همراه او را به طور دقیق بررسی می‌کند، به نحوی که ابلاغ احضاریه و سایر اوراق قضائی به متهم به آسانی مقدور باشد.

در سطر سوم ماده (۱۹۳) عبارت «سابقه کیفری» حذف گردید

ماده ۱۹۴-.

ماده ۲۰۰- بازپرس برای شاکری، مدعی خصوصی، متهم، شاهد و مطلع که قادر به سخن گفتن به زبان فارسی نیست، مترجم رسمی و در صورت عدم دسترسی به مترجم رسمی، مترجم مورد وثوق تعیین می‌کند. مترجم مورد وثوق باید سوگند یاد کند که راستگویی و امانتداری را رعایت کند.

ماده (۲۰۰) به شرح ذیل اصلاح گردید:

ماده ۲۰۰- بازپرس برای شاکری، مدعی خصوصی، متهم، شاهد و مطلع که قادر به سخن گفتن به زبان فارسی نیست، مترجم مورد وثوق از بین مترجمان رسمی و در صورت عدم دسترسی به مترجم رسمی، مترجم مورد وثوق دیگری تعیین می‌کند. مترجم باید سوگند یاد کند که راستگویی و امانتداری را رعایت کند. عدم انبیا، سوگند سب عدم پذیرش ترجمه مترجم مورد وثوق نیست.

ماده ۲۰۱-.

ماده ۲۰۲- هرگاه بازپرس در جریان تحقیقات احتمال دهد متهم هنگام ارتکاب جرم مجنون بوده است، تحقیقات لازم را از نزدیکان او و سایر مطلعان به عمل می‌آورد. نظریه پزشکی قانونی را تحصیل می‌کند و با احتراز جسون، پرونده را بنا به دستور دربار

موقوفی تعقیب نرد دادستان می‌فرسند. در صورت موافقت دادستان با نظر بازپرس، چنانچه جنون استمرار داشته باشد شخص مجنون سایر ضروریات، حسب دستور دادستان به مراکز مخصوص نگهداری و درمان سازمان بهزیستی و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی منتقل می‌شود. مراکز مذکور مکلف به پذیرش می‌باشند و در صورت امتناع از اجرای دستور دادستان، به مجازات امتناع از دستور مقام قضایی مطابق قانون مجازات اسلامی محکوم می‌شوند.

تبصره - آیین‌نامه اجرایی این ماده توسط وزیر دادگستری با همکاری وزراء بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و معاون، کار و رفاه اجتماعی تهیه و پس از تأیید رئیس قوه قضائیه به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

- تبصره ماده (۲۰۲) با عنوان تبصره (۱) به شرح ذیل اصلاح و یک تبصره نیز به عنوان تبصره (۲) به ماده فوق الحاق گردید:

تبصره ۱ - آیین‌نامه اجرایی این ماده توسط وزیر دادگستری با همکاری وزراء بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و معاون، کار و رفاه اجتماعی تهیه می‌شود و سه تصویب رئیس قوه قضائیه می‌رسد.

تبصره ۲ - چنانچه جرایم منقول این ماده مستلزم پرداخت دبه باشد، ضیق مقررات مربوط اقدام می‌شود.

ماده ۲۰۳

مبحث دوم - احضار و تحقیق از شهود و مظالم

ماده ۲۰۴ - بازپرس به تشخیص خود یا با معرفی شاکی یا به تقاضای مهم و با حسب اعلام مقام ذی‌ربط، شخصی که حضور یا تحقیق از وی در سوابق روشنی مستلزم موضوع لازم بداند، بر اثر مقررات حصر می‌کند.

- در ماده (۲۰۴) عبارت «شروری تشخیص دهنده» جایگزین عبارت «لازم بداننده» گردید.

تبصره ۱ -

ماده ۲۱۱- بازپرس می‌نماید در صورتی که شاهد یا مطلع واجد شرایط شهادت نباشد یا از اداء سوگند امتناع کند، بدون یادکردن سوگند، اظهارات او را برای اطلاع بیشتر استماع کند.

- در ماده (۲۱۱) عبارت: «یا از اداء سوگند امتناع کند» حذف گردید

ماده ۲۱۲

ماده ۲۱۴- هرگاه بیم‌حضر جایی با حیثیتی و با ضرر مالی برای شاهد یا مطلع و یا خانواده آنان وجود داشته باشد، اما استماع اظهارات آنان ضروری باشد، بازپرس به منظور حمایت از شاهد یا مطلع و با ذکر علت در پرونده، تدابیر دیگر را اتخاذ می‌کند.

الف -

تفسیر ۱- در صورت شناسایی شاهد یا مطلع حسب مورد توسط متهم یا متهمان یا شاکی و با وجود قرائن یا شواهد، منی بر احتمال شناسایی و وجود بیم‌حضر برای آنان، بازپرس به درخواست شاهد یا مطلع، تدابیر لازم را از قبیل آموزش سرزنی حفاظت از سلامت جسمی و روحی یا تغییر مکان آنان اتخاذ می‌کند. ترتیبات این امر به موجب آیین‌نامه‌ای است که ظرف شش ماه از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون توسط وزارت دادگستری تهیه می‌شود و پس از تأیید رئیس قوه قضائیه به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

در تبصره (۱) ماده (۲۱۴) عبارت: «پس از تأیید رئیس قوه قضائیه به تصویب هیأت وزیران می‌رسد» حذف و عبارت: «به تصویب رئیس قوه قضائیه می‌رسد» جایگزین آن گردید.

تفسیر ۲ -

ماده ۲۴۱- هرگاه علت بازداشت مرتفع شود و موجب دیگری برای ادامه آن نباشد، بازپرس با موافقت دادستان فوری از متهم رفیع بازداشت می‌کند. در صورت مخالفت دادستان با تصمیم بازپرس، حول اختلاف با دادگاه صالح است. اگر متهم نیز موافقت بازداشت را مرتفع نداند، می‌تواند فک فرار بازداشت یا تبدیل آن را از بازپرس تقاضا کند. بازپرس ظرف پنج روز به‌طور مستند راجع به درخواست متهم اظهارنظر می‌کند. در صورت رد درخواست، مراتب در پرونده ثبت و قرار رد به متهم ابلاغ می‌شود و متهم می‌تواند طرف ده روز به آن اعتراض کند. متهم در هر ماه فقط یکبار می‌تواند این درخواست را مطرح کند.

- در سطر پنجم ماده (۲۴۱) عبارت «به طور فوری و حداکثره قبل از عبارت «ظرف پنج روز» اضافه گردید.

ماده ۲۴۲

ماده ۲۵۲- شیوه اجرای قراردادهای نظارت و بندهای (ح) و (ج) ماده (۲۱۷) این قانون، به موجب این نامه ای است که ظرف شش ماه از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون توسط وزراء دادگستری و کشور تهیه می شود و پس از تأیید رئیس قوه قضائیه به تصویب هیأت وزیران می رسد.

- در ماده (۲۵۲) عبارت «پس از تأیید رئیس قوه قضائیه به تصویب هیأت وزیران می رسد» حذف و عبارت «به تصویب رئیس قوه قضائیه می رسد» جایگزین آن گردید.

ماده ۲۵۳- ...

ماده ۲۶۱- شیوه رسیدگی و احضاری آراء کمیسیونهای موضوع مواد (۲۵۷) و (۲۵۸) این قانون، به موجب این نامه ای است که ظرف سه ماه از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون توسط وزیر دادگستری تهیه می شود و پس از تأیید رئیس قوه قضائیه به تصویب هیأت وزیران می رسد.

- در ماده (۲۶۱) عبارت «پس از تأیید رئیس قوه قضائیه به تصویب هیأت وزیران می رسد» حذف و عبارت «به تصویب رئیس قوه قضائیه می رسد» جایگزین آن گردید.

فصل هشتم- اقدامات بازپرس و دادستان پس از اتمام تحقیقات

ماده ۲۶۲-

ماده ۲۸۶- علاوه بر موارد مذکور در ماده (۲۰۳) این قانون، در جریان تعریض درجه پنج و شش بیز، تشکیل پرونده شخصیت در مورد اطفال و نوجوانان توسط دادرسان یا دادگاه اطفال و نوجوانان الزامی است.

- در ماده (۲۸۶) عبارت «ماده (۲۰۳)» به عبارت «ماده (۳۰۲)» اصلاح گردید.

ماده ۲۸۷- ...

ماده ۲۹۷- دادگاه انقلاب در جرائم موجب مجازات مندرج در سدهای «الف» و «ب» ماده (۳۰۴) ایس قساوت بنا حسبور رئیس یا دادرس عقی انسدل و چهار عضو مستشار و در جرائم موجب مجازات مندرج در سدهای «ب» و «ت» ان ماده بنا حضور رئیس یا دادرس علی البدل و دو عضو مستشار و در سایر موارد دارای صلاحیت با حضور رئیس یا دادرس علی البدل در مرکز هر استان تشکیل می شود و تشکیل ان در سایر حوزه های قضائی به تقاضای رئیس دادگستری استان و موافقت رئیس نوه قضائیه است

- در سطر آخر ماده (۲۹۷) عبارت «به تقاضای رئیس دادگستری استان و موافقت» حذف و عبارت «به تشخیص» جایگزین آن گردید.

نصرد - مغزرات دادرسی دادگاه کیفری یک، به شرح مندرج در فصل چهارم بخش سوم این قانون در دادگاه انقلاب، در مواردی که با تعدد قاضی رسیدگی می کنند جاری است

- در نصرد ماده (۲۹۷) عبارت «در فصل چهارم از بخش سوم» حذف و کلمه «در» جایگزین آن گردید.

ماده ۲۹۸- ...

ماده ۲۹۹- در صورت ضرورت به پیشنهاد رئیس کل دادگستری استان و تصویب رئیس نوه قضائیه در حوزه تخصصی دادگاه عمومی بخش تشکیل می شود. این دادگاه به تمامی جرائم نه جز جرائم موضوع ماده (۳۰۴) این قانون رسیدگی می کند.

- در سطر اول ماده (۲۹۹) عبارت «پیشنهاد رئیس کل دادگستری استان و تصویب» حذف و عبارت «تشخیص» جایگزین آن گردید

پست

نصیره ۱- به پیشنهاد رئیس کل دادگستری استان و تصویب رئیس فئود قضائیه تشکیل دادگاه عمومی محلی در شهرستانهای جدید که به لحاظ قلت میزان دعوی حقوقی و کیفری ضرورتی به تشکیل دادگستری نباشد بلامانع است.

- در نصیره (۱) ماده (۲۹۹) عبارت «پیشنهاد رئیس کل دادگستری استان و تصویب» حذف و کلمه «تشیخ» جایگزین آن گردید.

نصیره ۲- به پیشنهاد رئیس کل دادگستری استان و تصویب رئیس فئود قضائیه در حوزه قضائیه بخشهایی که به لحاظ کثرت میزان دعوی حقوقی و کیفری ضرورت ایجاد می کند تشکیل دادگستری با همان صلاحیت و تشکیلات دادگستری شهرستان بلامانع است.

- در نصیره (۲) ماده (۲۹۹) عبارت «پیشنهاد رئیس کل دادگستری استان و تصویب» حذف و کلمه «تشیخ» جایگزین آن گردید.

ماده ۳۰۰-

ماده ۳۲۰- شاهد یا مطلع برای حضور در دادگاه احضار می شود. چنانچه شاهد یا مطلع بدون عذر موجه در جلسه دادگاه حاضر نشود و کشف حقیقت و احقاق حق متوقف بر شهادت شاهد یا کسب اطلاع از مطلع باشد و با جرم یا امنیت و نظم عمومی مرتبط باشد، به دستور دادگاه جلب می شود.

- در سطر آخر ماده (۳۲۰) بعد از عبارت «به دستور دادگاه» عبارت «در صورت وجود ضرورت حضور» اضافه گردید.

نصیره-

ماده ۳۶۷- دادگاه برای شاکس، مدعی خصوصی، مهتم و شاهدی که قادر به سخن گفتن به زبان فارسی نیست، مترجم رسمی و در صورت عدم دسترسی به او، مترجم مورد وثوق تعیین می کند. مترجم مورد وثوق باید سوگند یاد کند که راستگویی و امانتداری را رعایت کند.

شماره: ۲۷۰/۱-۹۸۹
تاریخ: ۱۳۹۱/۰۳/۰۶
صفحه: ۳

- ماده (۳۶۷) به شرح ذیل اصلاح گردید:
ماده ۳۶۷- دادگاه برای شناسایی مدعی خصوصی، متهم و شهودی که قادر به سخن گفتن به زبان فارسی نیستند، مترجم مورد وثوق از سوی مترجمان رسمی و در صورت عدم دسترسی به وی، مترجم مورد وثوق دیگری تعیین می‌کند. مترجم باید سوگند بخورد کند که بی‌سگویی و امتناع از ارایه‌هاست کند. عدم اقرار سوگند مستلزم عدم پذیرش ترجمه مترجم مورد وثوق نیست.

ماده ۳۶۸

ماده ۳۶۷- چنانچه دادگاه در جریان رسیدگی، احتمال دهد متهم حسن اربکاتب حرم مجنون بوده است، تحقیقات لازم را از سردرگاران او و سایر مظنعان به‌عمل می‌آورد. تصریح به پزشکی قانونی را تحصیل می‌کند و با اقرار مجنون، نسبت به اصل اتهام نه صدور قرار موقوف به تعقیب مندرت می‌کند و با ارایه اقدامات تأمینی برای مهوه تصمیم می‌گیرد.

- یک تبصره به شرح ذیل به ماده (۳۶۷) الحاق گردید:
تبصره- چنانچه حوزیم مشمول این ماده مستترم برداخت داده باشند طبق مقررات مربوط اقدام می‌شود.

ماده ۳۶۸

ماده ۳۸۰- دادنامه به طرفین، وکیل آنان و دادستان ابلاغ می‌شود و در صورتی که رأی دادگاه حضوری به طرفین ابلاغ شود، دادن نسخه‌ای از رأی به تصویر مصدق آن به طرفین الزامی است. در این صورت، ابلاغ مجدد ضرورت ندارد.

- ماده (۳۸۰) به شرح ذیل اصلاح گردید:
ماده ۳۸۰- ابلاغ دادنامه به طرفین، وکیل آنان و دادستان تابع مقررات آیین دادرسی مدنی است.

تبصره

ماده ۴۱۴- هرگاه مصلحت طفل اقتضاء کند، ممکن است تمام یا قسمتی از دادرسی در عیانت او بعمل آید. رأی دادگاه در هر صورت حضوری محسوب می‌شود.
- در ماده (۴۱۴) بعد از عبارت «مصلحت طفل» عبارت «موضوع تبصره (۱)»
ماده (۳۰۴) این قانون، اضافه گردید.

ماده ۴۱۵-

ماده ۴۷۷- در صورتی که رئیس قوه قضائیه رأی قطعی صادره از هر یک از مراجع قضائی اعم از حقوقی یا کیفری را خلاف شرع تشخیص دهد، یا نقول اعاده دادرسی، بیرونده را برای رسیدگی به دادگاه هم‌عرض دادگاه صادرکننده حکم قطعی، ارجاع می‌دهد.

تبصره ۱- در صورتی که رئیس دیوان عالی کشور، دادستان کل کشور، رئیس سازمان قضائی نیروهای مسلح و یا رئیس کل دادگستری استان در احکام و طایفه قانونی خود، رأی قطعی اعم از حقوقی یا کیفری را خلاف شرع تشخیص دهد، می‌تواند با ذکر مستندات از رئیس قوه قضائیه درخواست تجدیدنظر اعاده دادرسی نماید. معنادار این ماده فقط برای یکبار قابل اعمال است.

- در تبصره (۱) ماده (۴۷۷) عبارت «مقاد این ماده فقط برای یکبار قابل اعمال است» حذف گردید.

نمونه ۲- مراد از خلاف شرع معایرت رأی صادره با مسلمیات فقه است. در موارد اختلاف نظر بین فقهاء، ملاک عمل، نظر ولی فقیه و یا مشهور فقهاء است.

- در تبصره (۲) ماده (۴۷۷) عبارت «در موارد اختلاف نظر بین فقهاء ملاک عمل، نظر ولی فقیه و یا مشهور فقهاء است» حذف و عبارت «تشخیص این موضوع به عهده رئیس قوه قضائیه یا دوفتر مجتهد عادل مورد وثوق وی است» جایگزین آن گردید.

ماده ۴۷۸ هرگاه رأی دیوان عالی کشور مبتنی بر تجدیدنظر اعاده دادرسی باشد، اجرای حکم تا صدور حکم مجدد به تعویق می‌آید و چنانچه «مهم تأمین آحاد»

و با تأمین صنعتی شده باشد یا مناسب باشد، دادگاهی که پس از تحویل اعاده دادرسی به موضوع رسیدگی می‌کند، تأمین لازم را اخذ می‌نماید.

- در سطر اول ماده (۱۷۸) بعد از عبارت «دادرسی باشد» عبارت «یا طبق ماده (۱۷۷) اعاده دادرسی پذیرفته شده باشد» اضافه گردید.

توضیح: در صورتی که مجاری متدوخی در حکم است، نوع مجاری ثابت حیات تا سایر مجاری انهای بدنی باشد، سعی در بوی عائله کشور با وصول به مصدق اعاده دادرسی قبل از اتخاذ تصمیم درباره تعاضد دستور توقف اجرای حکم را می‌دهد.
ماده ۱۷۹-۱۰۰۰

ماده ۱۸۲- نسبت به حکمی که پس از اعاده دادرسی صادر می‌شود، دیگر عهده دادرسی از همان جهت پذیرفته نمی‌شود.

- به انتهای ماده (۱۸۲) عبارت «مگر این که اعاده دادرسی از مصادیق ماده (۱۷۷) بوده و مطابقت رأی صادره با مسلمات فقهی به جهات دیگری غیر از جهت قبلی باشد» اضافه گردید.

ماده ۱۸۳

بخش پنجم- اجرای احکام کیفری و اقدامات تأمینی و تربیتی

فصل اول- کلیات

ماده ۱۸۴- اجرای احکام کیفری بر عهده دادستان است و معاونت اجرای احکام کیفری تحت ریاست و نظارت وی در مناطقی که رئیس قوه قضائیه تشخیص می‌دهد، در دادرسی عمومی عهده‌دار این وظیفه است.
توضیح: ۱-۰۰۰

توضیح: ۲- معاونت اجرای احکام کیفری با واحدی از آن می‌تواند با تسویب رئیس قوه قضائیه در زندان‌ها و یا مؤسسات کیفری مسافر شود. شیوه استقرار و اجرای وظایف آنها به موجب آیین‌نامه‌ای است که طرف‌شش ماه از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون

توسط وزیر دادگستری با همکاری رئیس سازمان زندان ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور تهیه می شود و پس از تأیید رئیس قوه قضائیه به تصویب هیأت وزیران می رسد.

در تبصره (۲) ماده (۱۸۴) عبارت «پس از تأیید رئیس قوه قضائیه به تصویب هیأت وزیران می رسد» حذف و عبارت «به تصویب رئیس قوه قضائیه می رسد» جایگزین آن گردید.

تبصره ۳-

ماده ۱۸۵ معاونت اجرای احکام کیفری سه تعداد لازم فاسدی اجرای احکام کیفری، مددکار اجتماعی، مأمور اجراء و مأمور مراقبتی در اختیار دارد نحوه استخدام، چگونگی فعالیت، وظائف و اختیارات مددکاران اجتماعی و مأموران مراقبتی به موجب آیین نامه ای است که ظرف شش ماه از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون توسط وزیر دادگستری با همکاری وزراء کشور و معاون، کار و رفاه اجتماعی تهیه می شود و پس از تأیید رئیس قوه قضائیه به تصویب هیأت وزیران می رسد.

در ماده (۱۸۵) عبارت «نحوه استخدام، چگونگی فعالیت، وظائف و اختیارات مددکاران اجتماعی و مأموران مراقبتی به موجب آیین نامه ای است که ظرف شش ماه از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون توسط وزیر دادگستری با همکاری وزراء کشور و معاون، کار و رفاه اجتماعی تهیه می شود و پس از تأیید رئیس قوه قضائیه به تصویب هیأت وزیران می رسد» حذف گردید.

تبصره ۴-

ماده ۴۸۸ در هر معاونت اجرای احکام کیفری، واحد ساحل کیفری و عضو و بخشودگی برای انجام وظائف زیر تشکیل می شود.

الف-

بخش ۱- ترتیب ثبت و تنظیم این مشخصات، امکان دسترسی به این اطلاعات، چگونگی تشکیل و راه اندازی شبکه الکترونیکی ساحل کیفری با رعایت معیارات فصل دوم از بخش هشتم این قانون، رایج به دادسرای الکترونیکی و به موجب آیین نامه ای است که ظرف شش ماه از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون توسط وزیر دادگستری بنا

همکاری رئیس سازمان زندانبانها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور تهیه می‌شود و پس از تأیید رئیس قوه قضائیه به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

- در انتهای تبصره (۱) ماده (۴۸۸) عبارت «پس از تأیید رئیس قوه قضائیه به تصویب هیأت وزیران می‌رسد» حذف و عبارت «به تصویب رئیس قوه قضائیه می‌رسد» جایگزین آن گردید.

تبصره ۲ -

ماده ۴۹۶ - تمام صاحبان دادگستری، نیروهای انتظامی و نظامی، مقامات و مستخدمان وزارتخانه‌ها، مؤسسات و شرکتهای دولتی و نهادهای عمومی غیردولتی و سازمانها و نهادهایی که شمول قانون بر آنان مستلزم ذکر یا تصریح نام است، در حدود وظایف خود مکلفند دستور قاضی اجرای احکام کیفری را در مقام اجرای رأی رعایت کنند. متخلف از مقررات این ماده، علاوه بر تعقیب نظامی و اداری، به محاربات مقرر قانونی نیز محکوم می‌شود.

- در ماده (۴۹۶) بعد از عبارت «در مقام اجرای رأی» عبارت «که مرتبط با اجرای آن است» اضافه گردید.

ماده ۴۹۷ - رفع ابهام و احتمال از رأی یا دادگناه صادرکننده آن است، اما رفع اشکالات مربوط به اجرای رأی یا قاضی اجرای احکام کیفری است که رأی زیر نظر او اجراء می‌شود.

- در ماده (۴۹۷) بعد از عبارت «اجرای رأی» عبارت «با رعایت موازین شرعی و قانونی» اضافه گردید.

ماده ۴۹۸ -

اصلاحات فوق در جلسه مورخ ۱۳۹۱/۰۲/۰۴ کمیسیون قضائی و حقوقی مجلس شورای اسلامی طبق اصل هشتماد و پنجم (۸۵) قانون اساسی به تصویب رسید.

علی لا یحجان

بسمتعالی
اداره قوانین
مجلس

شماره: ۴۶۱۴۱/۳۰/۹۰
تاریخ: ۲۳/۱۱/۱۳۹۰
پست
مجلس

رئیس محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۲۷۰۷/۳۳۳۲ مورخ ۱۳۹۰/۱۱/۰۳ و پیرو نامه شماره ۹۰۳۰/۴۵۹۹۶ مورخ ۱۳۹۰/۱۱/۱۰

لابعه آیین دادرسی کیفری

مصوب جلسه مورخ نوزدهم بهمن ماه یکهزار و سیصد و نود مجلس شورای اسلامی که بر اساس اصل ۸۵ قانون اساسی به تصویب کمیسیون قضائی و حقوقی رسیده است، در جلسات متعدد شورای نگهبان مورد بحث و بررسی قرار گرفت و نظر شورا به شرح زیر اعلام می گردد:

- ۱- واژه «جرم» در ماده (۸) از این حیث که آیا مراد از آن، جرم قانونی است یا اعم از جرم شرعی و قانونی، روشن نیست و ابهام دارد؛ پس از بیان مراد اظهارنظر می گردد.
- ۲- با توجه به اینکه کلیه جرایم در نظام اسلامی دارای جنبه الهی هستند و حقوق الهی در بسیاری از آنها ملحوظ نظر قرار گرفته است، بنابراین حقوق جامعه و نظم عمومی را در مقابل حفظ حدود و مقررات الهی قرار دادن در ماده (۸) نادرست است و باید دو بند این ماده اصلاح شوند.
- ۳- بند (الف) ماده (۹) همان اشکال بند (الف) ماده (۸) را دارد باید اصلاح گردد.
- ۴- اطلاق متوقف شدن تعقیب در تبصره (۲) ماده (۱۳)، در مواردی که ثابت شود مرتکب در حال ارتکاب جرم عاقل بوده است، به نحوی که اگر در حال تعقیب و صدور حکم عاقل هم بود، نمی توانست از خود رفع اتهام کند، خلاف موازین شرع است.
- ۵- منافع ممکن الحصول اختصاص به مواردی دارد که صدق اتلاف کند مانند کسی که از قبل برای کاری اجیر شده باشد، بنابراین در ماده (۱۴) اطلاق آن در غیر موارد مذکور خلاف موازین شرع است. همچنین در مواردی که از جهت شرعی و قانونی برای آن دیه تعیین شده ولو اینکه منافع ممکن الحصول دارد، شمول حکم منافع ممکن الحصول به آن خلاف موازین شرع است.
- ۶- در تبصره (۱) ماده (۱۴) با قبول اصل جبران خسارت معنوی، حکم به خسارت مطلق در مواردی که از نظر شرع یا قانون، تعزیر و دیه تعیین و در دادگاه در مورد آن حکم صادر شده، خلاف موازین شرع است.
- ۷- در تبصره (۲) ماده (۱۴) پرداخت خسارتهای مازاد بر دیه، خلاف موازین شرع است.

۷۷۱۶۸
۱۳۹۰/۱۱/۲۳

مجلس شورای اسلامی
شماره: ۷۷۱۶۸
تاریخ: ۲۳/۱۱/۱۳۹۰
تاریخ خروج

شماره: ۹۰۳۰۴۶۱۴۱
تاریخ: ۱۳۹۰/۱۱/۲۳
پوست:
طبقه بندی:

جمهوری اسلامی ایران

بسمتعالی

شورای نگهبان
قائم مقام دبیر

۸- در مورد ضرر و زیان مذکور در ماده (۱۵) مبنیاً بر ایرادات معموله در ماده (۱۴) و تبصره‌های آن اشکال دارد.

۹- در بند (ب) ماده (۲۹)، تعیین ضابطه با مصوبه شورای عالی امنیت ملی، مغایر اصول ۸۵ و ۱۷۶ قانون اساسی شناخته شد.

۱۰- تبصره ماده (۲۹) ابهام نفی مسؤلیت از کارکنان وظیفه در فرض وقوع تخلف از ناحیه آنان را دارد، پس لازم است موضوع روشن شود تا اظهارنظر شود.

۱۱- شرایط مقرر در ماده (۳۰) برای ضابطین کافی نمی‌باشد؛ باید شرط وثاقت و مورد اعتماد قضای بودن ملحوظ گردد و الاً خلاف موازین شرع است.

۱۲- در تبصره (۲) ماده (۳۰)، تصویب آیین‌نامه در این خصوص طبق اصول ۱۵۶، ۱۵۷ و ۱۵۸ قانون اساسی از وظایف رئیس قوه قضائیه بوده و سلب حق از رئیس قوه و اعطاء آن به قوه مجریه مغایر اصول مذکور شناخته شد.

۱۳- اطلاق واگذاری تهیه لایحه در ماده (۳۱)، در مواردی که لایحه قضایی مربوط به ضابطین امور قضایی است به هیأت وزیران و سلب اختیار از رئیس قوه قضائیه، مغایر بند ۲ اصل ۱۵۸ قانون اساسی است.

۱۴- اطلاق عدم اختیار اخذ تأمین از متهم در ماده (۴۱)، در مواردی که مستلزم نگهداری و بازداشت او باشد و در صورتی که بیم فرار و تبانی و یا مفسده دیگری نباشد و بتوان وی را با اخذ تأمین مناسب تا مراجعه بعدی آزاد نمود، خلاف موازین شرع شناخته شد.

۱۵- در ماده (۴۴)، با توجه به ذیل ماده (۴۶) در مواردی که احتمال یا محتمل قوی نبوده و نیز قرائن مذکور به نظر ضابطه کافی نباشد، نگهداری متهم خلاف موازین شرع است.

۱۶- در ماده (۵۰)، تحدید ضرورت به خصوص تحقیقات، اشکال دارد.

۱۷- ماده (۶۳)، مبنیاً بر ایرادات معموله در مواد مذکور ایراد دارد.

۱۸- در ماده (۶۵)، صرف ادعای ناظر بودن در صورتی که شاهد متهم به کذب و دشمنی باشد و مستلزم محدودیتی برای طرف باشد، اشکال دارد؛ اگر مانند ماده (۶۷) اصلاح شود، اشکال رفع می‌شود. همچنین اطلاق قسمت اخیر در مواردی که محتمل مهم است نظیر کودتا یا وقوع جرایم تروریستی اشکال دارد.

۱۹- انحصار به طفل در تبصره (۱) ماده (۶۶)، چون مفهوماً مجنون و سفیه را خارج نموده است. اشکال دارد.

۲۰- تبصره (۳) ماده (۶۶) از حیث مرجع تصویب، مغایر اصول ۱۵۶ و ۱۵۷ قانون اساسی است.

۲۱- اطلاق موقوف شدن تعقیب با اجرای حکم در غیرمحمجور در ماده (۷۱)، خلاف موازین شرع است.

۲۲- در ماده (۹۶)، در صورتی که راه اقدام، منحصر به امور مذکور در این ماده و به قدر لزوم نه بیشتر نباشد، خلاف موازین شرع است.

۲۳- اطلاق ماده (۱۰۰)، در خصوص اسناد و مطالب و مدارکی که اطلاع شاکی از آنها حرام است، خلاف موازین شرع می‌باشد همچنین شاکی باید از انتشار مطالب و مدارکی که شرعاً یا قانوناً ممنوع است امتناع کند مگر در مقام احقاق حق خود در مراجع صالحه.

۲۴- حصر ممنوع بودن به موارد مذکور در ماده (۱۱۴) که موجب تعطیلی مشاغل دیگری از قبیل امور نجاری تجارتخانه، یا کشاورزی و خدماتی می‌شود، وجه شرعی ندارد.

۲۵- در ماده (۱۲۷)، اطلاق الزام به حضور و جلب اشخاص نسبت به مواردی که «حضور» آنان ضرورت ندارد، خلاف موازین شرع است.

۲۶- تبصره ماده (۱۳۰) ابهام دارد؛ اگر منظور آیین‌نامه اجرایی است، تصریح شود. همچنین در صورتی که منظور آیین‌نامه اجرایی می‌باشد تصویب آن توسط هیأت وزیران مغایر اصول ۱۵۶ و ۱۵۷ قانون اساسی شناخته شد.

۲۷- در مواد (۱۳۱) و (۱۳۲)، رعایت ضوابط شرعی الزامی است.

۲۸- در ماده (۱۳۳)، در خصوص ممنوعیت ورود باید موارد ضرورت استثناء شود.

۲۹- در ماده (۱۴۵) در مواردی که امتناع کننده شخص مجرم نباشد و حتی موضوع به مجرمیت و محکومیت متهمی شود باید تکلیف خسارت وارده به صاحب مال روشن شود.

۳۰- در ماده (۱۴۷)، چنانچه آلات و ادوات و ... با جرم ارتباط نداشته باشد، نیاز به دستور قضایی

دارد. همچنین در تبصره این ماده تصویب آیین‌نامه توسط هیأت وزیران مغایر اصول ۱۵۶ و ۱۵۷ قانون اساسی شناخته شد.

- ۳۱- اطلاق ماده (۱۴۹) نسبت به مواردی که مالک مشخص است و امکان دسترسی به وی وجود دارد، فروش مال خلاف موازین شرع است. و همچنین در مواردی که مدعی مالکیت همان قیمت را پرداخت می‌کند نیز در خرید اولویت دارد.
- ۳۲- تصویب آیین‌نامه قضائی توسط هیأت وزیران در تبصره ماده (۱۷۵) و نیز ماده (۱۷۶)، مغایر اصول ۱۵۶ و ۱۵۷ قانون اساسی شناخته شد.
- ۳۳- در ماده (۱۷۸) در صورتی که عذر دیگری غیر از موارد مذکور در این ماده عرفاً موجه تلقی گردد، بازپرس موظف است تا رفع عذر صبر کند و الا خلاف موازین شرع است.
- ۳۴- اطلاق موارد مذکور در ماده (۱۹۰) در خصوص امور امنیتی و منافی عفت، خلاف موازین شرع شناخته شد.
- ۳۵- در ماده (۱۹۳) اطلاق بیان «سابقه کیفری» چون شامل مواردی می‌شود که تحقیق منوط به آن موارد نمی‌باشد، اشکال دارد.
- ۳۶- در ماده (۲۰۰)، مترجم باید مورد وثوق بازپرس باشد و در صورت امکان، رسمی هم باشد. علاوه بر این چنانچه شخص مذکور قسم نخورد باز هم مورد وثوق باشد ترجمه‌اش پذیرفته می‌شود.
- ۳۷- در ماده (۲۰۲)، چون تکلیف موردی را که مجازات آن دیه است، مشخص نکرده ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.
- ۳۸- تصویب آیین‌نامه قضائی توسط هیأت وزیران در تبصره ماده (۲۰۲) مغایر اصول ۱۵۶ و ۱۵۷ قانون اساسی شناخته شد.
- ۳۹- در تبصره (۱) ماده (۲۰۴)، اشکال ذیل ماده (۱۲۷) جاری است.
- ۴۰- در ماده (۲۱۱)، چنانچه شاهد واجد شرایط شرعی شهادت باشد، در صورت عدم اداء سوگند نیز، شهادت وی معتبر است.
- ۴۱- تصویب آیین‌نامه قضائی توسط هیأت وزیران در تبصره (۱) ماده (۲۱۴)، مغایر اصول ۱۵۶ و ۱۵۷ قانون اساسی شناخته شد.
- ۴۲- در ماده (۲۴۱) قید «فوراً» و حداکثر پنج روزه جایگزین «ظرف پنج روزه» گردد و الا اشکال دارد.
- ۴۳- در ماده (۲۵۲) تصویب آیین‌نامه قضائی توسط هیأت وزیران، مغایر اصول ۱۵۶ و ۱۵۷ قانون اساسی شناخته شد.

۴۴_ در ماده (۲۶۱)، تصویب آیین‌نامه قضائی توسط هیأت وزیران، معایر اصول ۱۵۶ و ۱۵۷ قانون اساسی شناخته شد.

۴۵_ عبارت «بنا به تقاضای رئیس دادگستری استان» در ماده (۲۹۷) از حیث ایجاد محدودیت برای رئیس قوه قضائیه، معایر بند یک اصل ۱۵۸ قانون اساسی شناخته شد.

۴۶_ در ماده (۲۹۹) و تبصره‌های آن نیز عبارت «به پیشنهاد رئیس کل دادگستری استان»، از حیث ایجاد محدودیت برای رئیس قوه قضائیه، معایر بند یک اصل ۱۵۸ قانون اساسی شناخته شد.

۴۷_ در ماده (۳۲۰)، همانند ماده (۱۲۷)، اطلاق الزام به حضور نسبت به مواردی که حضور ضرورت ندارد، خلاف موازین شرع است.

۴۸_ ماده (۳۵۸)، مبنیاً بر اشکال ماده (۱۹۳) باید اصلاح گردد.

۴۹_ ماده (۳۶۷)، باید به این مضمون اصلاح شود: «مترجم باید مورد وثوق قاضی و در صورت امکان رسمی هم باشد چنانچه فرد مورد وثوق قسم نخورد و بازم مورد وثوق باشد، ترجمه وی قبول می‌شود.» همچنین باید ماده (۲۰۰) هم به این نحو اصلاح گردد.

۵۰_ ماده (۳۷۰)، همان ابهام ماده (۲۰۲) را دارد.

۵۱_ در ماده (۳۸۰)، علاوه بر ایراد شورا در خصوص ماده (۱۰۰)، مبنی بر اینکه «در خصوص استاد و مطالب و مدارکی که اطلاع شاکس از آنها حرام است، خلاف موازین شرع است همچنین شاکس باید از انتشار مطالب و مدارکی که شرعاً یا قانوناً ممنوع است امتناع کند مگر در مقام احقاق حق خود در مراجع صالحه.» در مواردی که محظورات امنیتی وجود دارد، دادن رونوشت مصدق اشکال دارد. البته در این خصوص ذی‌نفع باید از مفاد کامل رأی مطلع و خودش می‌تواند از آن استنساخ نماید.

۵۲_ ماده (۳۹۶)، مبنیاً بر اشکال ماده (۱۹۳) باید اصلاح گردد.

۵۳_ اطلاق ماده (۴۱۴) در خصوص حضوری محسوب نمودن رأی دادگاه، در صورتی بالغ شرعی در تمام دادرسی حضور نداشته باشد، اشکال دارد.

۵۴_ ماده (۴۷۷)، در خصوص تشخیص خلاف بین شرع، در صورتی موجب پذیرش اعاده دادرسی می‌شود که رئیس قوه قضائیه شخصاً با مطالعه پرونده و لحاظ ادله موجود، آن را خلاف شرع تشخیص دهد و یا دو نفر مجتهد عادل مورد اعتماد وی چنین تشخیص بدهند و الا خلاف موازین شرع است.

شماره: ۹۰۳۰۴۱۴۱

تاریخ: ۱۳۹۰/۱۲/۲۳

پوست:

طبیبندی:

۵۵- در تبصره (۱) ماده (۴۷۷)، با توجه به ایرادی که در اصل ماده گرفته شد، در صورت

تشخیص خلاف شرع بودن به شرح فوق، مقید نمودن به «فقط برای یک باره اشکال دارد.

۵۶- قسمت اخیر تبصره (۲) ماده (۴۷۷) اشکال دارد و باید حذف گردد.

۵۷- در ماده (۴۷۸)، تکلیف اجرای حکم در مواردی که رئیس قوه قضائیه به لحاظ خلاف بین

شرع بودن اعاده دادرسی را تجویز نماید، روشن نیست؛ باید این ابهام رفع گردد.

۵۸- قسمت اخیر ماده (۴۸۲)، از جهت اینکه چنانچه تشخیص رئیس قوه قضائیه نسبت به خلاف

بین شرع بودن حکم بعدی، به علت مخالفت با مسلمات فقهی دیگری باشد، مبهم است؛ پس از رفع

ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۵۹- در تبصره (۲) ماده (۴۸۴)، تصویب آیین نامه قضائی توسط هیأت وزیران، مغایر اصول ۱۵۶ و

۱۵۷ قانون اساسی شناخته شد.

۶۰- اطلاق ماده (۴۸۵) در خصوص نحوه استخدام، چگونگی فعالیت، وظایف و اختیارات

مددکاران اجتماعی و مأموران مراقبتی از این حیث که جنبه تفنیفی دارد، مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی

شناخته شد. همچنین صلاحیت های اخلاقی و دینی در نحوه استخدام مددکاران باید ملحوظ نظر قرار

گیرد. علاوه بر این در خصوص قسمت اخیر ماده در مورد تصویب آیین نامه، پس از اصلاح صدر ماده

اظهارنظر خواهد شد.

۶۱- در تبصره (۱) ماده (۴۸۸)، تصویب آیین نامه قضائی توسط هیأت وزیران، مغایر اصول ۱۵۶ و

۱۵۷ قانون اساسی شناخته شد.

۶۲- در قسمت اخیر ماده (۴۹۶) پس از عبارت «در مقام اجرای رأی» باید عبارت «در مواردی که

مرتبط با اجرای رأی باشد» اضافه گردد.

۶۳- ماده (۴۹۷) باید مقید به رعایت موازین شرعی و قانونی شود و الا اشکال دارد.

... لازم به ذکر است اشکالات هدیده و ابهامات دیگری بر این مصوبه وارد است که متعاقباً اعلام

خواهد شد.

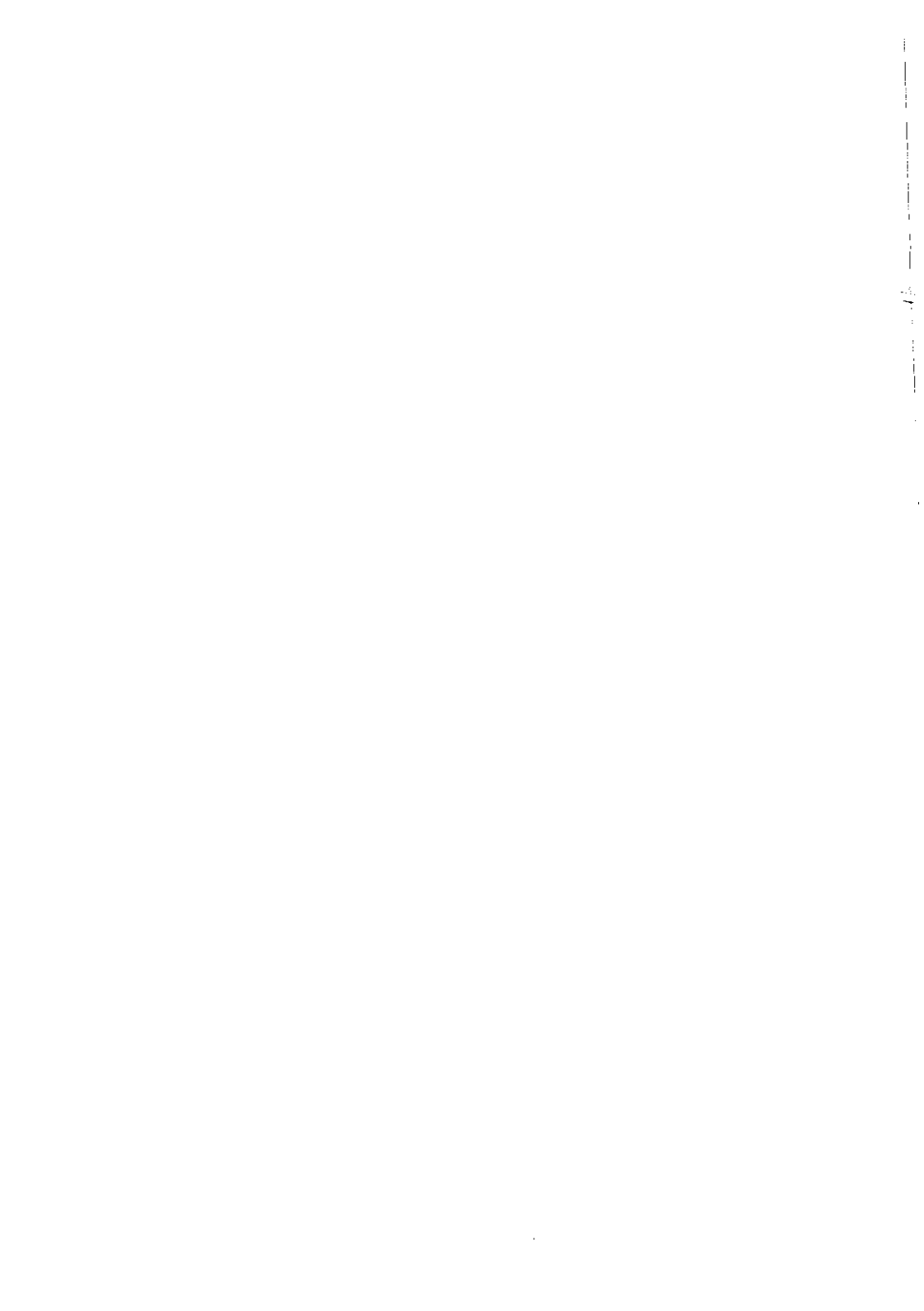
توضیحاً لایحه مذکور قبلاً به صورت غیررسمی به این شورا واصل گردیده که طی جلسات متعدد

مورد بررسی قرار گرفت.

محمدعلی رضا علیزاده

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

دایره چاپ و توزیع